

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

На тему «Комунікаційна діяльність журналіста в роботі пресслужби»

Виконала: студентка 5 курсу, групи 6.0619-ж-з
Спеціальності 061 «Журналістика»
(освітня програма «Журналістика»)

Ткаченко Наталія Валеріївна

Керівник: к. соц. ком., доц.

Любченко Ю. В.

Рецензент: к. філол. н., доц.

Тернова А. І.

ЗМІСТ

Реферат	3
Завдання.....	4
Вступ	6
Розділ 1. Робота журналіста у пресслужбі.....	8
1.1. Організація роботи і структура пресслужб.....	8
1.2. Робота журналіста в пресслужбі військового підрозділу.....	14
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту	19
2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту.....	19
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту...	20
2.3. Формально-змістові характеристики проєкту.....	20
2.4. Особливості оформлення проєкту.....	25
2.5. Технічні і програмні засоби.....	25
2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо).....	26
Висновки	27
Список використаних джерел.....	30
Додаток А. Список матеріалів портфоліо	33
Додаток Б. Зразки матеріалів.....	34
Декларація академічної доброчесності	42
Abstract.....	43

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра: Комунікаційна діяльність журналіста в роботі пресслужби.

Обсяг основного тексту: 24 сторінки.

Кількість використаних джерел: 19.

Мета роботи – створити серію матеріалів, що демонструють комунікаційну діяльність журналіста в пресслужбі 15-тої бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

- 1) окреслити основні принципи роботи журналіста в пресслужбі;
- 2) дослідити види інформаційної діяльності пресслужби;
- 3) визначити основні підходи в роботі пресслужби військового підрозділу;
- 4) створити журналістські матеріали в межах інформаційної діяльності пресслужби військового підрозділу.

Об'єкт дослідження – комунікаційна діяльність журналіста в пресслужбі.

Предмет дослідження – основні підходи роботи журналіста в пресслужбі військового підрозділу.

Формально-змістові характеристики проєкту. Творчий проєкт є циклом журналістських робіт, який складається з 16 матеріалів військової та інформаційно-просвітницької спрямованості.

Ключові слова: *пресслужба, цільова аудиторія, комунікація, журналіст, інформація.*

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти бакалаврський
Спеціальність 061 Журналістика
Освітня програма Журналістика

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«17» травня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ
Ткаченко Наталії Валеріївни

- Тема роботи (проекту) – «Комунікаційна діяльність журналіста в роботі пресслужби» («Communication Activity of a Journalist in the Work of a Press Office»), керівник роботи (проекту) Любченко Юлія Валеріївна, к. соц. ком., доцент, затверджені наказом ЗНУ від «8» грудня 2023 року № 2087-с.
- Строк подання студентом роботи – 15 травня 2024 року.
- Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: В. Варенко, Н. Голота, С. Даниленко, В. Карпенко, С. Шевчук.
- Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) окреслити основні принципи роботи журналіста в пресслужбі; 2) дослідити види інформаційної діяльності пресслужби; 3) визначити основні підходи в роботі пресслужби військового підрозділу; 4) створити журналістські матеріали в межах інформаційної діяльності пресслужби військового підрозділу.
- Консультанти розділів роботи (проекту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підписи	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Любченко Ю.В., доцент	27.01.2024	
Перший розділ	Любченко Ю.В., доцент	22.02.2024	
Другий розділ	Любченко Ю.В., доцент	02.04.2024	
Висновки	Любченко Ю.В., доцент	10.05.2024	

6. Дата видачі завдання – 10 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження	23.01.2024	Виконано
2.	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	29.01.2024	Виконано
3.	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	05.03.2024	Виконано
4.	Доробити творчий проект, скласти його опис та обґрунтування	20.03.2024	Виконано
5.	Сформулювати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини	29.04.2024	Виконано
6.	Написати висновки і остаточний варіант вступу	10.05.2024	Виконано
7.	Оформити всі додатки	12.05.2024	Виконано
8.	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль	14.05.2024	Виконано
9.	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру	15.05.2024	Виконано

Студент _____ Н. В. Ткаченко

Керівник роботи _____ Ю. В. Любченко

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ М. В. Чабаненко

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному суспільстві діяльність інформаційних організацій стає все більш виразною. Це пояснюється тим, що глобалізація комунікаційних процесів і перехід суспільства до інформаційної епохи породжує необхідність швидкого та детального обміну інформацією між різними соціальними інститутами, державами та громадянами.

Тоді пресслужба повинна задовольняти інформаційні та комунікаційні потреби організацій, в яких вона працює, і забезпечувати функціонування засобів масової інформації, які є однією з найважливіших ланок обміну інформацією в суспільстві. Європейська практика доводить, що пресслужба відіграє відповідальну роль в організації діяльності різних держав і державних інституцій, формуванні громадської думки з цього приводу. Тому особливо важливо створити грамотну і сильну інформаційну організацію. Зрештою, новинні організації є важливими посередниками між підприємствами, установами, організаціями та громадянським суспільством.

Основним завданням пресслужби є налагодження зв'язку між цільовою аудиторією та засобами масової інформації, іншими державними установами та загалом громадськістю. Однією з місій цих відділів є надання своєчасної та достовірної інформації громадськості. Для досягнення цієї мети використовуються різні засоби масової інформації, такі як телебачення, радіомовлення, друковані видання, веб-сайти, соціальні мережі. Однак розвиток сучасних ЗМІ за останні роки пройшов процес глобалізації в сучасному світі, впроваджуючи нові технології, покращуючи зовнішній вигляд інтернет-сайтів, збільшуючи їх функціональність залучаючи читачів до різних компонентів. Сьогодні люди все більше віддають перевагу соціальним мережам, а використання фотографій і різноманітних зображень для візуалізації та оформлення контенту допомагає конкурувати з друкованими виданнями та цифровими форматами радіо та телебачення. Візуальна форма сприйняття

інформації під час комунікаційного процесу формує кінцевий продукт журналістської діяльності і тому потребує в нашому розпорядженні засобів відтворення, оформлення та подання інформації споживачам.

Мета роботи – створити серію матеріалів, що демонструють комунікаційну діяльність журналіста в пресслужбі 15-тої бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади.

Для досягнення мети передбачено виконання таких *завдань*:

- 1) окреслити основні принципи роботи журналіста в пресслужбі;
- 2) дослідити види інформаційної діяльності пресслужби;
- 3) визначити основні підходи в роботі пресслужби військового підрозділу;
- 4) створити журналістські матеріали в межах інформаційної діяльності пресслужби військового підрозділу.

Об'єкт дослідження – комунікаційна діяльність журналіста в пресслужбі.

Предмет дослідження – основні підходи роботи журналіста в пресслужбі військового підрозділу.

Структура роботи: кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг основної роботи – 24 сторінки. Список використаної літератури включає 19 найменувань (викладених на 3 сторінках).

РОЗДІЛ 1

РОБОТА ЖУРНАЛІСТА У ПРЕСЛУЖБІ

1.1. Організація роботи і структура пресслужб

У сучасному суспільстві інформаційна діяльність інформаційних організацій стає все більш виразною. Глобалізація комунікаційних процесів, перехід суспільства до інформаційної епохи створили основу для швидкого та детального обміну інформацією між різними суспільними інститутами, державами та громадянами.

Новинні організації зобов'язані задовольняти інформаційно-комунікаційні потреби організацій, у яких вони діють, забезпечувати та сприяти діяльності засобів масової інформації, які є однією з основних ланок обміну інформацією в суспільстві.

Пресслужба є структурним підрозділом, який забезпечує інформаційні та комунікаційні вимоги державних відомств, політичних, громадських, бізнесових, а також постійно діючих міжнародних організацій [3].

Інші дослідники стверджують, що пресслужба – група людей, зайнята збором інформації, зберіганням, обробкою і розподілом інформації. Саме так поняття пресслужба трактує С. Блек, тобто пресслужба є не тільки засобом спілкування з громадськістю, а й засобом формування громадської думки у людей [4, с. 26]. Визначення цих термінів показує основну мету пресслужб, а саме надання інформаційних послуг.

Відповідно до закону, пресслужби безпосередньо входять до поняття «інформаційні служби», та: «...збирають, аналізують, обробляють та оперативно надають інформацію про діяльність цих органів у повному обсязі засобам масової інформації, крім випадків, передбачених Законом України «Про державну таємницю» [9].

Інформаційні організації здійснюють діяльність наступними способами:

- випуск та розповсюдження спеціальних бюлетені;

- пресрелізи, огляди, збір інформації, спеціальна інформація тощо;
- організація пресконференцій, брифінгів, інтерв'ю з органами державної влади та керівниками органів місцевого самоврядування для працівників національних та міжнародних ЗМІ;
- підготовка та ведення теле- та радіопередач;
- надання публікацій (виступів) у засобах масової інформації керівниками або іншими відповідальними посадовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- створення інформаційних архівів;
- поширення службової інформації в інших формах відповідно до законів України.

Як бачимо, робота журналістів у пресслужбі охоплює багато периферійних сфер і є набагато більш комплексною, ніж, наприклад, робота журналістів у ЗМІ. Журналісти в інформаційних організаціях повинні вміти швидко аналізувати інформацію та мати чудові навички спілкування.

Пресслужби за своєю сферою діяльності поділяються на такі види:

- пресслужба державної установи (уряду, АП, парламенту, посольства);
- пресслужба політичної партії. Як правило, ПС політичної партії відрізняється тим, що переважно виступає як передвиборчий штаб;
- пресслужба державно-комерційної установи;
- пресслужба міжнародної організації (НАТО, ООН);
- прес-служба неурядової організації [8].

Головними чинниками пресслужби є: законність – так як ПС це офіційний представник, то несе повну юридичну відповідальність за надану інформацію; відкритість – пресслужба має надавати необхідну інформацію журналістам за їх вимогою; оперативність – одна з головних вимог до мас-медіа та пресслужб в цілому.

Далі розглянемо, які саме функції входять у роботу пресслужби, перерахуємо деякі з них:

1. Упорядкування планів роботи з реалізації стратегії інформаційної політики компанії.
2. Підготовка заяв і коментарів повідомлень засобів масової інформації, брифінгів і пресконференцій.
3. Оперативне поширення у ЗМІ офіційних повідомлень.
4. Ведення офіційного сайту компанії, підтримка інтерактивних сервісів, інформаційне листування з відвідувачами сайту.
5. Інформування про діяльність компанії у Internet- джерелах, ЗМІ й неформальних комунікаційних ресурсах.
6. Підтримка робочих контактів із головними редакторами ЗМІ, керівниками телерадіокомпаній.
7. Проведення пресконференцій, брифінгів, інформаційних зустрічей журналістів.
8. Участь у підготовці та проведенні офіційних візитів і створення робочих поїздок країною та до інших держав з метою їх висвітлення у засобах масової інформації.
9. Підготовка та передача засобам масової інформації теле-, фото- і аудіоматеріалів, що пов'язані з діяльністю компанії.
10. Підготовка моніторингів.

Отже, дивлячись на функції, можемо сказати, що пресслужба не лише оперативно поширює та надає інформацію про компанію, а й взаємодіє зі ЗМІ [11, с. 49].

Залежно від завдань та сфери діяльності інформаційної організації формується структурний підрозділ. Спіч-райтер, редактор, фахівець, фотограф, відеооператор, дизайнер аналітик-дослідник, оглядач, модератор (ведучий, прес-секретар) – загальний перелік професій, який має бути у структурному підрозділі пресслужби. Розглянемо докладніше:

– аналітик-дослідник (або група фахівців із таких галузей як соціологія, політологія, політична реклама, PR, управління соціальними і економічними

процесами). Головне його завдання – пов’язати практичну діяльність пресцентру із науково-дослідницькими програмами, які сприятимуть ефективному зв’язку керівництва з громадськістю;

– оглядач (представник аналітичного відділу чи аналітичної групи-центра). Він спеціалізується з певного кола питань, прослідковує їх висвітлення на сторінках преси, в телепередачах, радіо, інтернет-видань;

– модератор (ведучий прес-конференції, дискусій за участю журналістів чи експертів), як правило, на телебаченні;

– спічрайтер (укладач промов, виступів) – професіонал політичних комунікацій, який володіє такими засобами, як риторичне мистецтво, арсенал стилістичних засобів (і котрі найбільше впливають на масову свідомість, знавець ефективних моделей побудови тексту, композиції), традиційно це фахівці з журналістики або філології;

– пресекретар. Його основне завдання полягає у підтримці контактів зі ЗМІ, в тому числі і закордонними (прес-аташе: фахівець внутрішньої й закордонної, ділової та суспільно-політичної преси в організаціях із виходом на міжнародні контакти, закордонні представництва з наявністю у своєму складі спеціалістів (радників, експертів) зі зв’язків з іноземними ЗМІ);

– пресекретар, пресофіцер, пресаташе – це різновиди назв посад однієї діяльності. Пресаташе – це особа, що є співробітником дипломатичного представництва, пресофіцери служать у внутрішніх органах, пресекретарі – у міністерствах, організаціях, відомствах. Усі вони забезпечують зв’язки зі ЗМІ, а також з PR-організаціями, інформаційними агентствами тощо [17].

Детальніше розглянемо обов’язки голови пресслужби та пресекретаря. Відповідно до запропонованої моделі керівником підрозділу всеодно залишається голова пресслужби. Це людина, яка несе повну відповідальність за дії всіх своїх підлеглих і відділу в цілому. В ідеалі новинні видання повинні відігравати провідну роль у своїй команді, бути помітними та поважати їх у своїй організації та професійній спільноті. Керівники інформаційних видань

повинні тісно співпрацювати зі своїми співробітниками, особливо враховуючи той факт, що інформаційні видання зазвичай мають дуже невеликий штат. Ефективність всієї роботи багато в чому залежить від злагодженої та злагодженої поведінки колективу, внутрішньої атмосфери та наявності чи відсутності міжособистісних непорозумінь [3].

Психологічна роль голови є особливо важливою, оскільки відділ новин не обов'язково є одним із пріоритетних відділів організації, тому працівники можуть відчувати, що їхня робота менш важлива для інших. Компетентність і професіоналізм медіа-менеджерів відображається в їхній здатності мінімізувати вплив цих психологічних факторів і факторів середовища на своїх співробітників. Коли новинні організації стають центральними в управлінні кризою, вони не повинні забувати про можливість роботи в надзвичайних ситуаціях і надзвичайних ситуаціях. Однією з необхідних умов для ефективного функціонування керівника інформаційної організації є офіційне створення посади з необхідними повноваженнями. Це означає, що його роль в організації повинна надавати доступ усім керівникам і ключовим співробітникам організації та надавати необхідні дозволи для спілкування із зовнішніми сторонами. Статус має бути якомога вищим, щоб, по-перше, вільно отримувати інформацію всередині організації, а по-друге, успішно поширювати цю інформацію за кордоном. Керівник новинної організації повинен не тільки мати необхідні зв'язки, але й мати реальний потенціал для збереження та підвищення свого авторитету в організації. Одним з оптимальних варіантів вирішення цієї проблеми є ситуація, коли керівник ЗМІ (або начальник відділу зв'язків з громадськістю) займає посаду заступника директора організації. Цей варіант особливо актуальний для малих і середніх комерційних неурядових організацій.

Керівник ЗМІ виконує такі посадові та професійні обов'язки:

- ставить чіткі завдання підлеглим;
- направляє співробітників на виконання конкретних завдань;

- постійно керує роботою співробітників;
- приймає виконані службові доручення та інші завдання від підлеглих;
- здійснює стратегічне планування діяльності відділу.
- взаємодіє з партнерами зі зв'язків з громадськістю та звітує керівництву [7, с. 126].

У посадові обов'язки пресекретаря, як правило, входить широке коло питань, а саме:

- забезпечення та організація контактів «першої особи» з громадськістю та журналістами;
- планування особистого графіка керівника в частині заходів для журналістів;
- складання списку офіційних, громадських, світських заходів, рекомендованих для відвідування (з точки зору розвитку суспільних комунікацій організації);
- консультування з найбільш значущих питань розвитку іміджу;
- розвиток і просування “особистого бренду” керівника;
- підготовка аналітичних матеріалів, текстів публічних виступів, коментарів для ЗМІ [6, с. 29-31].

Без сумніву, велика частина написання текстів є відповідальністю пресекретаря. Якщо воно не підпорядковується безпосередньо керівнику інформаційної організації, а є самостійним функціональним підрозділом, через нього не проходять так звані «загальні» документи, тобто матеріали про всю організацію. Пресекретарі, як правило, готують і публікують інтерв'ю, фото, статті та коментарі, які стосуються безпосередньо однієї людини – їх керівника.

Водночас представники ЗМІ часто співпрацюють із новинними організаціями для розробки матеріалів. У цьому випадку пресекретар виступає в першу чергу як аналітик, а в деяких випадках і копірайтер. Подібний процес відбувається, коли пресекретар звітує перед пресдиректором.

У цілому, говорячи про посаду пресекретаря та голови пресслужби, варто відзначити, що дана позиція вимагає високого рівня особистісної відповідальності, професіоналізму і здатності до самостійного прийняття рішень.

Можна зробити висновок, що пресслужба – це багатофункціональний підрозділ, місія якого полягає в інформуванні громадськості та безпосередньому спілкуванні про діяльність організації. Крім того, інформаційні організації виявляють багато проблем щодо співпраці зі ЗМІ. Новинні організації мають складну структуру та включають такі відділи, як групи моніторингу, копірайтери, організатори, акредитація, аналітики та технічний персонал. Бюро новин очолює директор новин, а зв'язок між ним і його підлеглими здійснює пресекретар. Журналістська діяльність у ЗМІ відіграє важливу роль у роботі інформаційного сектору. Ця думка ґрунтується на тому, що журналісти виконують великий обсяг роботи, пов'язаної з написанням матеріалів, текстів, статей, репортажів, інтерв'ю, свідчень, звітів, офіційних документів, виступів, доповідних записок, прес-релізів.

1.2. Робота журналіста в пресслужбі військового підрозділу

Оскільки матеріали нашого творчого проекту у практичній частині створено для військового підрозділу, детально розглянемо сферу діяльності саме фахівців, які здійснюють інформаційну діяльність в межах воєнних підрозділів. У цьому контексті варто диференціювати основні поняття. Від початку повномасштабного вторгнення поняття «воєнний журналіст», «військовий журналіст», «пресофіцер» увійшло в повсякденне вживання.

С. Шевчук стверджує, що «військова журналістика» народилася в Україні одночасно із самопроголошенням так званих «народних республік» у Донецькій і Луганській областях». Тут журналісти отримали значний досвід роботи під обстрілами, життя з солдатами і волонтерами, вчилися не розкривати військові позиції в публікаціях, вибиратися з полону і відходити від післявоєнного синдрому» [19, с. 264-271].

Терміни «військовий журналіст» та «воєнний журналіст» можуть здатися однаковими за звучанням, але насправді вони мають абсолютно різні значення.

Такої думки і військовий журналіст Тарас Грень: «не варто плутати військових і воєнних журналістів. Тобто журналісти, які працюють на війні, можуть бути фахівцями з висвітлення війни у будь-яких гарячих точках світу. Але вони не є військовими» [5].

Комісія з журналістської етики від початку повномасштабного вторгнення пояснили різницю: «Військовий журналіст – це військовослужбовець або працівник, який перебуває в штаті інформаційно-медійних структур Міністерства оборони і Збройних Сил України та готує журналістські матеріали в рамках посадових обов'язків. Воєнний журналіст – це цивільна особа; журналіст, який висвітлює події на війні» [16].

Робота журналіста під час воєнних дій має бути юридично підтверджена. Від початку запровадження воєнного стану в Україні 24 лютого 2022 року були впроваджені певні обмеження у роботі журналіста [12].

Наказ Головнокомандувача ЗСУ «Про організацію взаємодії між Збройними силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану» є перелік інформації, яка має з обмеженим доступом оприлюднення. Це дані, які стосуються військових частин, об'єктів, озброєння, військової техніки, бойових дій, які плануються, інформації, яка має на меті пропаганду чи виправдання дій Російської Федерації [15].

Закон №7367 також зобов'язує кореспондентів «бути забезпеченими належними засобами захисту, а саме: бронежилетами, касками, які б захищали їх від уражень вогнепальної зброї та осколкових уражень, а також медичними аптечками» [14].

Згідно із Законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність» передбачене покарання «на строк від десяти до дванадцяти років»

за вчинення «інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та/або його окупаційною адміністрацією, спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань...» [13].

Завдяки огляду деяких правових аспектів, які стосуються діяльності військових журналістів, які діють в Україні під час дії воєнного стану (24 лютого 2022 року – 1 травня 2023 року) ми окреслили ті норми, в рамках яких зараз працюють військові кореспонденти в Україні. Вони стосуються зокрема обов'язкового страхування життя і здоров'я журналістів та забезпечення захисною амуніцією. Також в Україні діють обмеження на збір та поширення інформації, яка може бути корисною ворогу, матеріали пов'язані із військовими об'єктами та переміщеннями, а також інформаційна співпраця з окупаційною владою.

Воєнна журналістика – це інформування, виховання та пропаганда. В пропаганді, наприклад, здорового способу життя і техніки безпеки, сімейних цінностей і безумовного служіння Батьківщині, знакових для держави культурних подій нічого негативного не спостерігається. Пропаганда була завжди присутньою і в соціокультурному житті, питання стоїть у її оцінюванні. Військова журналістика завжди знаходилася на вістрі державної служби, а вся її історія – приклад служіння своїй країні. Вона інформативна, обережна у виборі слів та тем, вона нестримана до непрофесіоналів і дуже вимоглива до тих, хто присвятив їй життя. А ще вона пов'язана з пропагуванням державних інтересів [2, с. 3].

До військової журналістики варто віднести роботу пресофіцерів. Пресофіцер грає важливу роль у сучасних українських реаліях, особливо з урахуванням складної геополітичної ситуації в Україні. Саме військова журналістика є необхідним джерелом інформації для країни, що перебуває в умовах війни. Адже висвітлення останньої з місця подій лягла в першу чергу на плечі журналістів у погонах. І саме вони є першоджерелом інформації про життя українського війська в умовах збройної агресії РФ [1].

Пресофіцер військових частин зобов'язаний надавати громадянам своєчасну, повну та достовірну інформацію. Сильна взаємодія з населенням, як безпосередньо, так і через місцеву владу, ЗМІ та інших ключових осіб, щоб люди могли усвідомити свою важливість і створити відчуття причетності до процесів, що відбуваються в країні. Іншими словами пресофіцер має створювати імідж своєї військової частини.

«Якщо ти піднімаєш імідж своєї частини – ти піднімаєш імідж ЗСУ» - так вважає військовий журналіст, пресофіцер однієї з бойових бригад Олег Калашніков. [10].

Пресофіцер має не лише висвітлювати бойову підготовку, а й показувати культурний аспект життя військової частини: «також потрібно взаємодіяти з цивільними масмедіа, тобто налагоджувати співпрацю з телебаченням, друкованими та інтернет-виданнями, радіо. Як пресофіцер я висвітлюю не тільки бойову підготовку, а й показую культурний аспект життєдіяльності частини, інтегрованість бригади в суспільство. Важливо донести людям, що ЗСУ – це не замкнена каста чи незрозуміла для звичайної людини силова структура. Навпаки, показувати, що українська армія є сучасною, відкритою до спілкування й співпраці». [10].

«Головний обов'язок пресофіцера – розповідати про життя та діяльність своєї бригади через усі доступні канали: телебачення, соцмережі, радіо, офіційні джерела Міноборони тощо. Моя місія – показати, що армія і зокрема 95-та бригада – це живі люди, а не щось абстрактне, це чийсь батьки, брати, сестри, матері, кохані» – так вважає Катерина Стулень, пресофіцерка 95-ї окремої десантно-штурмової бригади ДШВ ЗС України [18].

Загалом військова журналістика в Україні має велике значення як для інформування громадськості, так і для встановлення демократичних стандартів та контролю над владою в умовах військового конфлікту та інформаційної війни.

Працюючи у пресслужбі треба бути готовим до того, що треба бути різностороннім, адже пресофіцер має вміти знімати відео, монтувати його, фотографувати, обробляти фото, писати тексти, щоб в результаті отримати гарний матеріал. Не менш важлива комунікація, вміння знаходити підхід до різних людей і говорити з ними так, щоб вони довіряли і відкривалися. А для того, щоб ефективно взаємодіяти з журналістами, потрібно правильно побудувати комунікацію з людьми, прорахувати логістику та володіти певними управлінськими навичками, адже пресофіцер робить вагомий внесок у сучасну українську історію.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом для моєї кваліфікаційної роботи є цикл авторських матеріалів різножанрового характеру, які можна побачити на деяких інформаційних ресурсах (кількість матеріалів – 16). Це журналістські матеріали на національно-патріотичну тематику, у яких висвітлюється культура та історія нашого народу, прославляється дух та незламність країни, які включають в себе огляд культурних подій, розповіді про історію країни, визначні події та цікаві факти. Такий формат дозволяє читачам дізнаватися більше про культурні події, отримувати інформацію про талановитих людей, історичних осіб, про особливості культурного розвитку та загалом бути обізнаними культурою та історичною спадщиною своєї країни.

У своїх матеріалах я намагалася доносити до читачів важливість як сьогоденних подій, так і подій, які вже написані у книжках з історії, адже саме історична обізнаність дає можливість кожному з нас бути впевненими у майбутньому своєї країни. Проєкт спрямований на усвідомлення цілісності нашого народу, формуванні культурної ідентичності у підростаючого покоління. У кожному з матеріалів я намагалася закладати сенс та розуміння того, наскільки важливо знати ціну кожної перемоги на шляху до незалежності, яку виборює століттями наш народ.

Також проєкт відображає не лише історію, а й мистецтво – залучаючи молоде покоління прославляти свою країну заохочуючи різними конкурсами. Саме такий підхід у подальшому допоможе зацікавлювати та об'єднувати великі кола людей в один єдиний інтерес – гордість за своє місто та країну.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування

З самого початку набір матеріалів, який я створила, був розрахований на місцеву аудиторію на людей віком від 13 до 50 років, які ведуть активно соціальні мережі і хочуть більше дізнатися про своє місто та новини зі світу в цілому.

Матеріали мають як національний та історичний контексти, так і культурну спрямованість, тому охоплюють такі групи взаємодії: 1) люди, які цікавляться різними аспектами культури; 2) мешканці Запорізької області або Запорізької області, які цікавляться місцевими новинами та подіями; 3) молоді люди, які цікавляться сучасними культурними тенденціями, молодіжними ініціативами, творчими проєктами та конкурсами; 4) фахівці або просто зацікавлені люди, пов'язані зі сферою культури, такі як художники, художники, письменники, режисери; 5) сім'ї, чоловіки яких знаходяться на фронті або у полоні (жінки, матері, сестри, доньки).

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Низка матеріалів спрямована на формування патріотичного виховання, національну свідомість, обізнаність історико-культурної спадщини країни. Проєкт спрямований на те, щоб показати читачу кожному громадянину України важливість плекати свою рідну мову, знати історію свого краю, міста, території на якій він знаходиться. Кожен матеріал має різноманітну тематику, таку як події сьогодення, визначні історичні дати, свята, інформаційно-просвітницький формат.

Перший матеріал, який опублікований 29 серпня у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади, був присвячений пам'яті загиблих захисників України. Кожного року 29 серпня наказом Президента України відзначається День пам'яті загиблих захисників України, приурочений до Іловайської трагедії. Важливість цього матеріалу полягає у

тому, щоб нагадати кожному громадянину країни, якою ціною здобувається відстоювання незалежності України. Матеріал містить фото, де брали участь у заході командування і капелан 15 бригади оперативного призначення Національної гвардії України лейтенанта Богдана Завади.

Другий матеріал, який опублікований 20 вересня 2023 року у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади був про зустріч керівництва Запорізької області та військових з ріднею полонених бійців, у якому участь взяли і командування 15 бригади оперативного призначення Національної гвардії України ім. Героя України лейтенанта Богдана Завади. У матеріалі йдеться про те, що питання звільнення з полону бійців є найважливішим напрямком роботи місцевої влади та військових командирів.

Третій матеріал, який також опублікований 6 грудня 2023 року у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади, присвячений дитячому святу – Дню Святого Миколая. Для дітей військовослужбовців особистий склад 15 бригади влаштували святковий квест, де діти весело провели час та під кінець свята отримали подарунки.

Наступний матеріал до Дня Соборності України, опублікований 22 січня 2024 року у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. На відео діти гвардійців ОП НГУ вітають співвітчизників з Днем Соборності України. На відео діти різного віку у вишиванках поруч з синьо-жовтим прапором читають вірші українських письменників про єдність та незламність українського народу. У даному матеріалі я намагалася не лише нагадати про цей день, а й в першу чергу наголосити на важливості національного єднання саме через підростаюче покоління, адже саме молодь буде продовжувати творити історію нашої країни, тому варто закладати в них правильне патріотичне виховання.

21 лютого – Міжнародний день рідної мови. Відеоматеріал опублікований 21 лютого 2024 року соціальною мережею Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана. До цього свята гвардійці 15 бригади ОП Нацгвардії разом зі своїми сім'ями підготували відеопривітання, де розповідають про те, як важливо плекати та прославляти рідну мову.

Наступний матеріал до Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, опублікований 8 травня 2024 року у соціальною мережею Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. У відеоматеріалі, який я створила, військовослужбовець зі зброєю та надписом «перемогли нацизм-переможемо і рашизм» символізує боротьбу за незалежність, відстоювання прав та кордонів нашої країни.

Метою наступного відеоматеріалу (тривалість 1:18 с.), який опублікований 4 травня 2024 року у соціальною мережею Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана, присвячений до дня Великодня. У матеріалі я зібрала цікаві факти про те, як готувалися раніше та як готуються зараз до свята, що змінилося та що залишається незмінним у підготовці. Вкінці відео коротке привітання від протоієрея Віктора Ткача.

Наступний матеріал присвячений трагедії на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 року. Фотоматеріал опублікований 26 квітня 2024 року у соціальною мережею Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана. На фото зруйнована Чорнобильська АЕС, праворуч надпис «26 квітня День пам'яті Чорнобильської трагедії» (Додаток А).

Наступний матеріал опублікований у соціальною мережею Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана на інформаційно-просвітницьку тематику

під назвою «Конституція Пилипа Орлика – перша українська конституція», що складається з трьох блоків. У першому блоці йдеться про дату, коли саме був започаткований процес творення конституції, у другому блоці – коротка інформація про те, хто такий Пилип Орлик, чим займався та чим відомий, третій блок – факти про Конституцію Пилипа Орлика, а також прикріплене фото офіційного документа Конституції Пилипа Орлика. Такий інформаційно-просвітницький матеріал націлений не лише на молодь, а й на інші вікові категорії, адже матеріал викладений таким чином, щоб це було цікаво не лише прочитати, а й запам'ятати (Додаток А)

Наступний матеріал опублікований 14 березня у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. До Дня українського добровольця через фотоматеріал було висловлено повагу та шану всім хто боронить нашу землю (Додаток А).

Наступний матеріал опублікований 26 березня 2024 року до Дня національної гвардії України у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. У відеоматеріалі бригаду з 10-річчям з дня створення Національної гвардії вітають учні Запорізької школи мистецтв, діти читають вірш у вишиванках, тримаючи в руках прапор України. Даний матеріал спонукає не забувати, якими зусиллями виборюється незалежність, а діти на відео як символ того, заради чого зараз триває боротьба з країною агресором.

Наступний фотоматеріал був зроблений як оголошення про конкурс для дітей віком від 5-13 років «Кольорові щити: діти Національної гвардії України». Для привернення уваги оголошення було зроблено у максимально яскравих кольорах, де були прописані умови конкурсу та адреса для зв'язку. Метою такого конкурсу є культурно-освітній розвиток, формування у дітей і підлітків національної ідентичності, патріотичного виховання;

сприяння їх самореалізації та творчому розвитку, активне залучення творчої молоді до соціально-вагомої діяльності; донести до світу, в яких умовах живуть діти в Україні; показати, що діти все бачать і розуміють, і на жаль, ця війна назавжди залишиться в їх пам'яті; допомогти дітям не замкнутися в собі, дати змогу виразити свої переживання і думки у малюнках (Додаток А).

Наступний фотоматеріал теж інформаційно-просвітницького характеру опублікований у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади про День Державного герба України. Дата, яка має бути у пам'яті кожного українця, як нагадування про встановлення державного символу. На фото коротка інформація про рік та дату затвердження одного з чотирьох державних символів – малий державний герб у вигляді тризуба, фото офіційної постанови Верховної ради України та власне коротка інформація про Золотий тризуб на синьому щиті. Матеріал зроблений для того, аби кожен читач і великий, і малий усвідомив, що є символом стійкості, героїзму, незалежності, заглибившись в знання про історію та значення герба (рис. А. 5).

Інформаційно-просвітницький матеріал до Дня Соборності України, який відзначається 22 січня, опублікований у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. На цьому фото інформація про історичну подію, що важливого відбулося в історії цього дня. Матеріал націлений на те, щоб викликати у читача глибоку повагу та шану до своєї країни, яка десятиліттями виборює свободу (Додаток А).

Наступний фотоматеріал – «Голокост – шрам на серці людства», опублікований у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. Це нагадування для кожного українця, які жахи переніс народ та як важливо не допустити у 21 столітті такого ж жаху (Додаток А).

Наступний матеріал опублікований у соціальній мережі Facebook на сторінці урядової організації 15-та бригада оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади до міжнародного дня прав людини, який відзначається 10 грудня. У фотоматеріалі коротка інформація про цей день, чому святкують саме 10 грудня. Також зображено розуміння прав людини, а саме: право на працю, право на відпочинок, право на достатній життєвий рівень, право на освіту. Цей матеріал нагадує про значущість прав людини, глобальної солідарності та людяності (Додаток А).

2.4. Особливості оформлення проєкту

Кожен матеріал має свою власну значущість не лише для молоді, а й для дорослих читачів. Кожен, хто перейде на сторінку урядової організації 15 бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади, обов'язково знайде для себе цікаву та корисну інформацію, адже сторінка ведеться так, аби кожному було цікаво ознайомитися з інформацією, а після цього залишитися стежити за подальшими новинами. Для когось цікаво буде почитати новини, для когось дізнатися більше нового про історію нашої країни, а комусь буде цікаво брати участь у різноманітних конкурсах та заходах, про які досить часто інформують на сторінці. Оскільки засобом привернення уваги, у більшості випадків, слугує саме зовнішнє оформлення, інколи варто поставити себе на місце читача аби краще зрозуміти, який саме візуал його зацікавить. До зовнішнього оформлення як фото- так і відеоматеріалу належать дизайн, кольори, текст, розташування тексту, розміщення зображення.

2.5. Технічні і програмні засоби

Для створення та реалізації журналістських матеріалів мною були використані програми на ПК, графічні редактори, застосунки на телефоні. Для монтажу відео я використовувала програму на ПК Lightworks, але частіше саме

для монтажу відеороликів я користувалася додатком у телефоні Inshot, адже працювати та монтувати з телефону значно швидше та, як на мене, більш зручно. Для пошуку інформації для інформаційно-просвітницької рубрики я використовувала та вивчала інформацію з відкритих джерел, а вже для їх візуалізації я користувалася графічними редакторами Canva та Adobe Photoshop, інколи надихалася та брала ідеї для фотоматеріалів на платформі Pinterest.

2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо)

Під час навчання на факультеті журналістики, я проходила практику у багатьох місцевих ЗМІ. Матеріали для мого творчого проєкту, власне викладені у повній мірі, які за час навчання я створила, працюючи в урядовій організації 15 бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади. За час навчання я проходила практику у багатьох ЗМІ, але себе знайшла саме SMM-менеджером.

Значна частина мого творчого доробку – це матеріали внутрішнього використання. Вони становлять собою як фотонариси так і відео. За підрахунком загальна кількість матеріалів у моєму портфоліо налічує 16. Аналізуючи кожний, можна зробити висновок, що їх всі об'єднує одна спільна ідея – це культура та освіченість нашої нації, повага до нашої історії та до тих, хто зараз творить її, це нагадування про наші духовні та культурні цінності, які ми з гордістю маємо нести цей світ.

ВИСНОВКИ

Пресслужба виконує вагомую роль у діяльності багатьох організацій. Головним завданням пресслужби є оперативне інформування про діяльність тієї структури, до складу якої вона входить, зв'язок з громадськістю та організація заходів, пов'язаних зі ЗМІ.

Структура організації пресслужби залежить від сфери її діяльності. Загальна структура пресслужби складається з наступних складових: голова пресслужби, пресекретар, група текстовиків, група моніторингу, група акредитації, технічна група, група організаторів, аналітична група. Відповідаючи за свою ділянку роботи, кожний підрозділ підпорядкований основній меті – інформування про діяльність організації та створення позитивного іміджу.

На практиці діяльність пресслужб може бути структурована по-різному. У деяких випадках ці організації стають більш активними та креативними, організовуючи різноманітні заходи для ЗМІ. В інших підрозділах зосереджені лише на розміщенні інформаційних матеріалів на офіційних сайтах. У деяких установах державної влади внутрішній зв'язок між пресслужбою та іншими ланками установи більш налагоджений, що дозволяє пресслужбі швидко задовольняти потреби журналістів у конкретній інформації.

Журналістська складова є невід'ємною частиною будь-якої пресслужби. Кожна з організацій на різних етапах роботи потребує офіційних публікацій щодо діяльності організації. По-перше, це інформація «з перших вуст», по-друге, це певний контакт з громадськістю та ЗМІ. Журналіст у процесі виконання своїх обов'язків створює контент різних жанрів і форм, займається складанням та написанням документів; відповідає за своєчасний виклад інформації, відповідає за просування контенту в соціальних мережах, моніторить матеріали про організацію в недійному полі тощо.

Загалом журналістика має значний вплив на формування свідомості аудиторії та розуміння свого спадку в українському суспільстві. Вона виступає не тільки як посередник між інформацією та аудиторією, але й як активний учасник різних процесів, спираючись на його розвиток та популяризації. Проте для подальшого успішного розвитку журналістики у будь-яких суб'єктах суспільного життя необхідно звернути увагу на розширення фінансової підтримки, підвищення професійних стандартів та навичок журналістів, розвиток партнерських відносин та використання сучасних медіаформатів. Тільки за умови вирішення цих викликів українська загалом журналістика у всіх сферах зможе продовжувати свою роль у відтворенні національної ідентичності.

Пресслужба військового підрозділу має на меті інформувати та висвітлювати організаційну роботу підрозділу, тим самим підвищувати імідж бригади.

Пресслужба 15-тої бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади, функціонує як окремий підрозділ, який складається з 3-5 людей. Головним завданням пресслужби є проведення пресконференцій, інформування широкого загалу щодо діяльності підрозділу, зв'язок з громадськістю, взаємозв'язок з представниками ЗМІ, проведення заходів для родин військовослужбовців тощо.

Головною інформаційною платформою роботи пресслужби 15-тої бригади оперативного призначення імені Героя України лейтенанта Богдана Завади є офіційна сторінка у соціальній мережі Facebook. На цій платформі журналісти публікують анонси заходів, репортажі з місця події, інформують про різні дитячі конкурси, є рубрика під назвою «інформаційно-просвітницький ХАБ», у якому розміщена цікава інформація про історію та цікаві факти нашої країни. Окрім цього працівники пресслужби проводять заходи для дітей та рідних військовослужбовців, які наразі захищають нашу країну.

Журналістські матеріали до творчого проєкту загалом присвячені військовій тематиці. Ці матеріали можуть відігравати ключову роль у приверненні уваги читачів до важливих проблем, які стосуються майбутнього нашої країни. Дані матеріали можуть стати інструментом для розповсюдження важливої інформації, мати вплив на громадську думку та сприяти розвитку моральної свідомості як серед користувачів соціальних мереж так і загалом в суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акопян К. А. Медіаетика воєнного часу: військова журналістика в українсько-російській війні. *Functioning of the ukrainian media during martial law in ukraine scientific monograph*. Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. 172 p. P. 5–18.
2. Безсмертний В. М. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ : Ліра-К, 2019. 200 с.
3. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність. Київ : Університет «Україна». 2014. 417 с.
4. . Вейсберг М. Як владі працювати з незалежними ЗМІ. – К., 2005. – 26 с.
5. Мамаєнко К. Військовий журналіст Тарас Грень: «Мені подобається, що маю можливість долучитися до правдивої історії». URL: <https://lpnu.ua/news/viiskovy-i-zhurnalist-taras-hren-meni-podobaietsia-shcho-maiu-mozhlyvistdoluchytysia-do> (дата звернення 15.02.2024).
6. Голота Н. П. Особливості роботи пресслужби в державних органах: історія та сучасність. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. С. 29–31.
7. Даниленко С. І. Прес-служба: основи організації та діяльності : навч. посіб. Київ : Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка, 2006. 126 с.
8. Дерев'янка А. Г. Інформаційні центри: структура і методи діяльності : навчальний посібник. Київ, 1999. 47 с.
9. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 03.03.2024).

10. Канзеба Ю. Олег Калашніков: «Пресофіцер – обличчя та спікер бригади». URL: <https://armyinform.com.ua/2020/10/05/oleg-kalashnikov-presoficzher-oblychchya-ta-spiker-brygady/> (дата звернення 28.03.2024).

11. Карпенко В. П. Журналістика: основи професійної комунікації. навч. посіб. Київ : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики, 2003. 376 с.

12. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 01.02.2024).

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність №5144 від 24.02.2021 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/559216> (дата звернення 03.03.2024).

14. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста від 13.12.2022 №2849 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1293580> (дата звернення 03.03.2024).

15. Про організацію взаємодії між Збройними силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану. Наказ головнокомандувача Збройних сил України від 03.03.2022 №73. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/nakaz_73_050322.pdf (дата звернення 28.02.2024).

16. Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо словника воєнного часу від 31.03.2022 URL: <https://nsju.org/navchannya/rekomendacziyikomisiyi-z-zhurnalistskoyi-etykyshhodo-slovnyka-voyennogo-chasu/> (дата звернення 03.03.2024).

17. Тернова А.І. Прес-служби та інформаційні агентства : методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності

«Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» заочної форми навчання. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 98 с.

18. Чудовська О. Професії у лавах ЗСУ: чим займається пресофіцерка. URL: <https://happymonday.ua/chym-zajmayetsya-presofitserka> (дата звернення 28.02.2024).

19. Шевчук С. Особливості роботи журналіста в зонах військових конфліктів. *Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки*. Київ, вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. С. 264–271.

ДОДАТОК А

СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Матеріали у соціальній мережі Facebook:

1. День пам'яті загиблих захисників України. URL:
<https://www.facebook.com/share/p/z5J8Bvv7ddhLapXa/>.
2. Зустріч керівництва Запорізької області та військових з ріднею полонених бійців. URL: <https://www.facebook.com/share/p/ejcYeLv4uAWc3U7/>
3. День Святого Миколая. URL:
<https://www.facebook.com/share/p/6Zxda9ENtZzpGpGc/>
4. День Соборності України. URL:
<https://www.facebook.com/share/v/RHQsH5hgZypMtKUg/>
5. Міжнародний день рідної мови. URL:
<https://www.facebook.com/share/v/TMxdBXAAAbGaPD2J/>
6. День пам'яті та примирення. URL:
<https://www.facebook.com/share/v/r4tW3jg8dxzWfxqg/>
7. Великдень. URL: <https://www.facebook.com/share/v/LX4jCV4xMHPLNlf6/>
8. День Національної гвардії України. URL:
<https://www.facebook.com/share/v/EMJ7L4KGyG7c1BjK/>

ДОДАТОК Б
Зразки матеріалів

Рис. Б.1 – Пост для Фейсбук-сторінки до річниці трагедії на Чорнобильській АЕС

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ХАБ

КОНСТИТУЦІЯ ПИЛИПА ОРЛИКА — ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ

5 КВІТНЯ 1710 РОКУ

На зборах козацького містечка Тягина на березі річки Дністер була прийнята перша Конституція Пилипа Орлика, і тим започаткований процес творення Конституції в Україні. Згідно даної Конституції законодавча влада надавалася Генеральній Раді, що виконувала роль парламенту, до якої входили генеральні старшини, цивільні полковники від міст, генеральні радники (делегати від полків з людей розважливих і заслужених), полкові старшини, сотники та представники від Запорозької Січі. Генеральній Раді належало працювати сесійно, тричі на рік — в січні (на Різдво Христове), квітні (на Великдень) і жовтні (на Покрову).

ПИЛИП ОРЛИК

Український політичний, державний і військовий діяч, Генеральний писар, Гетьман Війська Запорозького у вигнанні (1710–1742), автор однієї з перших у Європі конституцій, поет, публіцист – народився 11 (21) жовтня 1672 на території нинішньої Білорусі в сім'ї родовитої литовської шляхти чеського походження — Орликів.

Факти про Конституцію Пилипа Орлика:

- Конституція Війська Запорозького 1710 року – перша в світі Конституція, що встановлювала основи державного устрою, форми правління, розподіл повноважень між різними гілками влади, окреслювала державні кордони.
- Над текстом Конституції працювала група старшин на чолі з Пилипом Орликом та запорозьким кошовим Костянтином Гордієнком.
- Конституція складається з преамбули та 16-ти статей.
- Як чинний документ Конституція діяла на Правобережжі упродовж 1711–13 років.
- Конституція 1710 року заклала основи українського та європейського конституціоналізму і є визначною пам'яткою європейської політичної думки початку XVIII століття.

Рис. Б.2 – Матеріал «Конституція Пилипа Орлика - перша українська конституція»

Рис. Б.3 – Пост для Фейсбук-сторінки до Дня українського добровольця

Дата:
04.03-20.03 2024
Вік: 5-13 років

"КОЛЬОРОВІ ЩИТИ: ДІТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ"
конкурс малюнків

Деталі конкурсу:

Діти можуть використовувати будь-які матеріали: олівці, фарби, фломастери, щоб виразити своє бачення героїзму та любові до своїх рідних, які служать у Національній Гвардії України.

Малюнки потрібно надіслати на електронну пошту разом із зазначенням імені та віку учасника.

email: nataliatakachencko8@gmail.com

На учасників конкурсу чекають призи!

ЦЕНТР КУЛЬТУРИ ТА ДОЗВІЛЛЯ
15 БРОП НГУ ІМЕНІ ГЕРОЯ УКРАЇНИ ЛЕЙТЕНАНТА БОГДАНА ЗАВАДИ

Рис. Б.4 – Матеріал про дитячий конкурс «Кольорові щити: діти Національної гвардії України»

Рис. Б.5 – Пост до Дня Державного герба України

Інформаційно-просвітницький ХАБ

22 СІЧНЯ

Щорічно 22 січня в Україні відзначають День Соборності й згадують одразу про дві важливі події в нашій історії:

- підписання IV Універсалу Центральної Ради, яким проголосили незалежність УНР у 1918 році;
- проголошення Акта Злуки Української народної республіки та Західноукраїнської народної республіки в 1919 році (об'єднання українських земель в одну державу).

22 січня 1918

Проголошення незалежності УНР

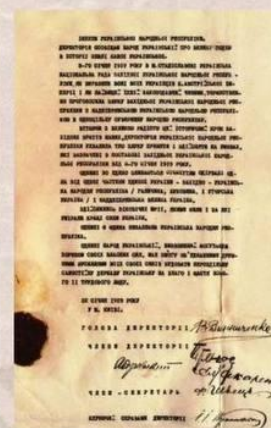
1 листопада 1918
Проголошення незалежності ЗУНРMOM AND DAD,
THE MOST
ELEGANT OF THE
NIGHT.

Рис. Б.6 – Матеріал до Дня Соборності України

Інформаційно-просвітницький ХАБ

ГОЛОКОСТ - ШРАМ НА СЕРЦІ ЛЮДСТВА

27 СІЧНЯ
1933/1945

ЛОРЕНС РІС
ГОЛОКОСТ. НОВА ІСТОРІЯ

Ця книжка відповідає на два фундаментальні питання про Голокост: як і чому це сталося? Вона ґрунтується не лише на останніх наукових дослідженнях, а й на 25-річних опитуваннях очевидців — тих, хто вижив, і злочинців, які діяли під прикриттям ідеології. Лоренс Ріс проводить читача від найжахливіших часів Голокосту до останніх днів Третього Рейху. Він детально розглядає політику Гітлера та доводить, що єдиного рішення розпочати Голокост не було — один із найстрашніших злочинів в історії людства був спричинений маленькими кроками і рішеннями, які приймалися нацистами. ...

ТІМОТІ СНАЙДЕР
ЧОРНА ЗЕМЛЯ. ГОЛОКОСТ ЯК ІСТОРІЯ І ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Грунтовне дослідження історика Тімоті Снайдера, пропонує новий погляд на великий злочин ХХ століття й водночас розкриває ризики, з якими ми стикаємося в ХХІ столітті. На основі нових джерел зі Східної Європи і забутих свідчень вищлених, "Чорна земля" визначає Голокост як подію, яка є нам ближчою і зрозумілішою, ніж здається на перший погляд - і від того ще страшнішою. Голокост постав в уяві Гітлера як стратегія відновлення балансу на планеті та отримання необхідних німцям ресурсів через ліквідацію євреїв.

Рис. Б.7 – Матеріал «Голокост – шрам на серці людства»

Інформаційно-просвітницький ХАБ

10 ГРУДНЯ

**МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ
ПРАВ ЛЮДИНИ**

У 1950 році Генеральна асамблея ООН запропонувала усім державам святкувати 10 грудня як День прав людини, бо саме в цей день в 1948 році Організація Об'єднаних Націй прийняла Загальну декларацію прав людини.

Україна, будучи державою-членом Ради Європи, 17 липня 1997 року ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та Протоколи до неї. Згідно преамбули Конвенції вона має на меті забезпечити загальне та ефективне визнання прав людини, проголошених Генеральною Асамблеєю ООН у Загальній декларації прав людини.

Спираючись на міжнародно-правові стандарти, проголошені в Декларації, у 1996 році Верховна Рада України прийняла Конституцію України. В ній зазначено, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Сьогодні, як ніколи суспільство має згуртуватися для досягнення спільної мети – захисту прав людини та створення сприятливих та безпечних умов життя в усьому світі.

ПРАВА ЛЮДИНИ ПОНАД УСЕ

15 БрОП НГУ імені Героя України лейтенанта Богдана Завади

ПРАВО НА ПРАЦЮ (СТАТТЯ 23):
Кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття;
кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю;
кожний працюючий має право на справедливий і задовільний винагорода, яка забезпечує гідне існування, її самої та її сім'ї, і яка в разі необхідності доповнюється іншими засобами соціального забезпечення;

ПРАВО НА ВІДПОЧИНОК (СТАТТЯ 24)
Кожна людина має право на відпочинок і дозвілля, включаючи право на розумне обмеження робочого дня та на оплачувану періодичну відпустку;

ПРАВО НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ (СТАТТЯ 25)
Кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдовства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини;

ПРАВО НА ОСВІТУ (СТАТТЯ 26)
Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути безплатною, хоча б початкова і загальна. Початкова освіта повинна бути обов'язковою. Технічна і професійна освіта повинна бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного.

Рис. Б.8 – Фотоматеріал до Міжнародного Дня прав людини

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Ткаченко Наталія Валеріївна, студентка 5 курсу, форми навчання заочної, факультету журналістики, спеціальність журналістика, адреса електронної пошти nataliatkachenko8@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Комунікаційна діяльність журналіста в роботі пресслужби» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайоmlена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ Ткаченко Н.В.

Дата _____ Підпис _____ Любченко Ю.В.

ABSTRACT

The topic of the bachelor's qualification work: Communication Activity of a Journalist in the Work of a Press Office.

Volume of the main text: 24 pages.

Number of identified sources: 19.

The purpose of the work is to create a series of materials that demonstrate the communication activities of a journalist in the press service of the 15th brigade of operational assignment named after the Hero of Ukraine Lieutenant Bohdan Zavada.

To achieve the goal of the research, we performed the following tasks:

- 1) outline the basic principles of a journalist's work in the press service;
- 2) research the types of information activities of the press service;
- 3) to determine the main approaches in the work of the press service of the military unit;
- 4) create journalistic materials within the information activities of the press service of the military unit.

The object of the research is the journalist's communication activity in the press service.

The subject of the study is the main approaches of a journalist's work in the press office of a military unit.

Formal and substantive characteristics of the project. The creative project is a cycle of journalistic works, which consists of 16 materials of military and informational and educational orientation.

Key-words: pressservice, target audience, communication, journalist, information.